

CONCEPȚIA

privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi ale primarilor în unele localități din data de 20 mai 2018 de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova

1. Prezenta Concepție stabilește modul de reflectare a campaniei electorale la alegerile locale noi din data de 20 mai 2018 pentru funcția de primar general al municipiului Chișinău, ale primarilor municipiului Bălți, comunei Leușeni, raionul Hîncești, comunei Volovița, raionul Soroca, comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, satului Nemțeni, raionul Hîncești, comunei Pîrlița, raionul Ungheni, de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova (în continuare – alegerile locale noi din 20 mai 2018) și are drept scop asigurarea reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniei electorale, promovarea libertății de exprimare și a pluralismului politic, stabilirea unor norme obligatorii privind aplicarea în practică a acestor principii de către instituțiile audiovizuale.

2. Radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova reflectă campania electorală la alegerile locale noi din 20 mai 2018 în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului electoral, Codului audiovizualului, Legii cu privire la libertatea de exprimare, Legii cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, prezentei Concepții și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, respectând drepturile categoriilor de alegători cu nevoi speciale – Decizia CCA nr.16/101 din 21 iulie 2017.

3. Fiecare radiodifuzor care va reflecta campania electorală va depune la Consiliul Coordonator al Audiovizualului, până la 06 aprilie 2018, o declarație privind politica editorială pentru campania electorală. Declarațiile vor conține:

- numele proprietarului/propietarilor instituției;
- principiile reflectării campaniei electorale;
- condițiile de programare a timpilor de antenă contra plată;
- principiul de programare și acordare a timpilor de antenă;
- ordinea și principiile de organizare a dezbaterilor electorale;
- modul de evidență a timpilor de antenă acordați concurenților electorali;
- grila emisiunilor cu caracter electoral;
- numele, prenumele, telefoanele de serviciu, inclusiv numărul de telefon mobil, fax și adresa electronică a persoanei responsabile de reflectarea campaniei electorale;
- o declarație prin care se obligă săptămânal (în ziua de luni) să prezinte la CCA prin fax și/sau în format electronic informația despre volumul de emisie electorală (spoturi, dezbateri și materiale electorale difuzate în cadrul rubricilor special create pentru reflectarea campaniei electorale, emisiuni informative), inclusiv informația despre spoturile de educație electorală/informare a alegătorilor elaborate de CEC, mediatizate în săptămâna precedentă.

4. Radiodifuzorii care nu vor reflecta campania electorală înștiințează în scris CCA despre acest fapt până la 06 aprilie 2018. În cazul în care declarațiile au fost întocmite conform legislației în vigoare, CCA le aprobă în ședință publică și le plasează pe pagina sa web. CCA respinge declarațiile

radiodifuzorilor care nu corespund cerințelor în vigoare și le solicită aducerea în concordanță cu legislația în termen de până la 3 zile lucrătoare.

5. Declarațiile privind politica editorială pentru reflectarea campaniei electorale se adoptă de către organul decizional.

6. După aprobarea declarației de către CCA privind politica editorială pentru campania electorală, radiodifuzorul este în drept să modifice și/sau să o completeze doar în cazul în care nu se aduce atingere reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a alegerilor. Radiodifuzorul prezintă la CCA modificările și/sau completările la declarația privind politica editorială în decurs de 24 ore de la aprobare, care se vor pune în aplicare doar după aprobarea lor de către CCA.

7. În perioada electorală, distribuitorii de servicii nu au dreptul:

- să sisteze sau să întrerupă retransmisia serviciilor de programe ale radiodifuzorilor care reflectă alegerile locale noi din 20 mai 2018;
- să difuzeze dezbateri electorale, publicitate electorală sau alte programe electorale proprii;
- să acorde concurenților electorali timpi de antenă gratuiti sau contra plată;
- să difuzeze titre mobile (inclusiv prin intermediul SMS) în programele de dezbateri electorale și alte programe cu concurenții electorali.

8. Radiodifuzorii care reflectă campania electorală sunt obligați să țină evidența timpilor de antenă oferți concurenților electorali și să prezinte săptămânal (în ziua de luni) la CCA raportul conform modelului aprobat de CCA despre volumul de emisie electorală (spoturi, dezbateri și materiale electorale difuzate în cadrul rubricilor special create pentru reflectarea campaniei electorale, emisiuni informative), inclusiv informația despre spoturile de educație electorală/informare a alegătorilor elaborate de CEC, mediatizate în săptămâna precedentă.

9. Concurenții electorali în campania electorală beneficiază de un tratament nediscriminatoriu și sunt pe bază de egalitate în ceea ce privește acordarea timpilor de antenă.

10. Radiodifuzorii vor difuza gratuit, la solicitarea organelor electorale, spoturi motivaționale, de educație civică și electorală, vor desfășura campanii de informare a alegătorilor despre procedura de vot și despre alte particularități ale votării.

11. Publicitatea electorală contra plată și emisiunile de dezbateri electorale vor fi evidențiate prin mijloace acustice și/sau vizuale unice pentru identificarea și separarea lor de alte emisiuni. De asemenea, pentru contabilizarea timpilor de antenă oferți concurenților electorali, publicitatea electorală și emisiunile de dezbateri electorale se vor difuza numai în cadrul unei rubrici speciale. Telespectatorii și radioascultătorii vor fi informați despre aceasta prin titre și/sau mesaje video și/sau vocale.

12. Toate informațiile ce țin de reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori trebuie să fie grupate în blocuri și evidențiate prin mijloace acustice și/sau vizuale pentru identificarea și separarea lor de alte informații, chiar și în buletinele de știri, cu mențiunea "Alegeri locale noi 2018".

13. Publicitatea electorală nu poate fi inclusă în programele de știri, programe sportive, programe pentru copii, programe cu tematică religioasă.

14. Radiodifuzorii naționali sunt obligați să asigure accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz sau de vedere la programele de actualități, spoturilor electorale în timpul campaniilor electorale prin difuzarea acestora în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron. Dezbaterile electorale vor fi transmise în reluare în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron. Radiodifuzorii regionali și cei locali sunt obligați să favorizeze accesibilitatea la principalele programe de actualități electorale în orele de maximă audiență.

15. În perioada campaniei electorale este interzisă evoluarea concurenților electorali în calitate de prezentatori de știri, realizatori sau moderatori de emisiuni.

16. Radiodifuzorii vor reflecta evenimentele din campania electorală cu respectarea prevederilor Codului electoral, Codului audiovizualului și prezentei Concepții, inclusiv în programele de știri și în alte programe – Decizia CCA nr.16/101 din 21 iulie 2017.

17. În perioada electorală, radiodifuzorii vor face distincție clară în materialele lor jurnalistice, între exercitarea funcțiilor oficiale și activitatea electorală a persoanelor care nu cad sub incidența art. 13 alin. (3) din Codul electoral. Nici un concurent electoral nu va avea prioritate în virtutea funcției pe care o deține.

18. Reflectarea evenimentelor electorale în programele informative și analitice se va efectua fără a fi însoțite de comentarii ce denaturează mesajele concurenților electorali și ale Comisiei Electorale Centrale.

19. Pe perioada campaniei electorale nu pot fi difuzate spoturi care promovează:

- incitarea la ură sau discriminare;
- incitarea la război, ură interetnică sau separatism teritorial;
- lezarea demnității sau reputației altei persoane, ofensa publică, denigrarea persoanei, denaturarea faptelor;
- utilizarea exprimărilor verbale, scrise sau nonverbale care nu corespund normelor de conduită general acceptate într-o societate civilizată, inclusiv ale celor etice.

20. În spoturile publicitare nu pot fi utilizate imagini ce reprezintă cetățeni străini, instituții de stat sau autorități publice, atât din țară, cât și de peste hotare, ori organizații internaționale. Se interzice combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale Republicii Moldova ori ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice ale Republicii Moldova sau de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine.

21. Utilizarea materialelor de arhivă va fi însoțită, în mod clar, de mențiune, după caz, video sau audio "Arhiva". Materialele respective nu pot fi utilizate în cazul în care denaturează sensul lor inițial. În sensul prezentei Concepții se califică material de arhivă orice material pe suport video, audio sau pe hârtie care a fost realizat până la începerea perioadei electorale. Spoturile electorale nu vor conține tertipuri de imagini și/sau sunete, limbaj licențios sau injurii care lezează onoarea și demnitatea persoanei, îndemnuri la ură națională, rasială sau religioasă, incitare la violență publică în masă și la acțiuni teroriste. Sunt interzise montajele dacă în consecință lezează onoarea, demnitatea concurentului electoral.

22. Fiecare material publicitar trebuie să includă denumirea concurentului electoral. Publicitatea electorală contra plată va fi însoțită de "Electorală". Fiecare spot publicitar va conține mențiunea "Achitat din Fondul electoral".

23. Emisiunile electorale anunțate din timp de către posturile de radio și televiziune nu vor fi reprogramate, decât în cazul defecțiunilor tehnice.

24. Pentru publicitatea electorală contra plată, fiecărui concurent electoral i se oferă nu mai mult de 2 minute pe zi pe durata campaniei electorale la fiecare radiodifuzor care participă la reflectarea campaniei electorale. Publicitatea electorală se va face la posturile de radio și televiziune în baza contractelor încheiate între părți. Radiodifuzorii vor crea condiții egale la procurarea spațiilor publicitare tuturor concurenților electorali, stabilind taxe egale.

25. Timpii de antenă contra plată acordați la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizat din vina acestuia, nu se recuperează.

26. Timpii de antenă contra plată, acordați la solicitarea concurentului electoral, dar neutilizați din cauza defecțiunilor tehnice ale echipamentelor de transmisie sau din alte motive de forță majoră, invocate de instituția audiovizualului, vor fi reprogramați. Radiodifuzorul va înștiința concurentul electoral în mod oficial, în formă scrisă, despre motivul invocat, data și ora reprogramării.

27. Radiodifuzorii locali și regionali sunt obligați, iar cei naționali sunt în drept să organizeze dezbateri electorale. Formatul, durata și frecvența dezbaterilor electorale sunt stabilite de către radiodifuzori și se aduc la cunoștința organelor electorale și a concurenților electorali cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte de difuzarea fiecărei emisiuni.

28. La organizarea dezbaterilor electorale și a altor emisiuni, radiodifuzorii vor asigura respectarea principiilor echilibrului, imparțialității, responsabilității și pluralismului de opinii în cadrul luărilor de cuvânt ale concurenților electorali.

29. Radiodifuzorii pot organiza dezbateri din momentul aprobării declarațiilor de către CCA și înregistrării la CEC a cel puțin doi concurenți electorali. Radiodifuzorii sunt în drept să invite la dezbateri și reprezentanți ai societății civile, precum și persoane fizice interesate.

30. Concurenții electorali vor fi invitați, în formă scrisă, la dezbaterile electorale cu cel puțin 24 de ore înainte de înregistrarea sau difuzarea în direct a fiecărei emisiuni. Ordinea în care sunt invitați concurenții electorali la dezbateri, precum și gruparea acestora sunt stabilite în declarația privind politica editorială a radiodifuzorilor, cu respectarea egalității de șanse pentru fiecare concurent.

31. Refuzul de a participa ori absența unuia sau mai multor concurenți electorali sau reprezentanți ai acestora la dezbateri se face publică și nu constituie temei pentru anularea sau suspendarea emisiunii, iar timpul rezervat acestora nu se recuperează.

32. Regulile de desfășurare a dezbaterilor electorale sunt aduse la cunoștința concurenților electorali odată cu invitația de participare, inclusiv la începutul emisiunii de dezbateri electorale.

33. În timpul dezbaterilor electorale se interzice:

- punerea în pericol a ordinii constituționale, îndemnul la violență publică și atentarea la siguranța persoanei și a bunurilor materiale;
- divulgarea secretelor protejate de lege;
- incitarea la ură sau discriminare pe criterii de rasă, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau etnie;
- incitarea la război, ură interetnică sau separatism teritorial.

34. Realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale nu sunt în drept să dețină calitatea de concurent electoral sau să reprezinte un concurent electoral și au următoarele obligații:

- să fie imparțiali;
- să asigure echilibrul necesar desfășurării emisiunii, oferind fiecărui concurent electoral timp egal pentru posibilitatea de a-și prezenta opiniile;
- să formuleze clar întrebările, evitând abordarea tendențioasă sau părtinitoare;
- să asigure menținerea dezbaterii în tematica campaniei electorale;
- să intervină în cazul în care invitații încalcă prevederile legislației în vigoare, iar în cazul în care aceștia nu se conformează solicitărilor moderatorului, inclusiv prin închiderea microfonului acestora.

35. În emisiunile de dezbateri electorale nu vor fi difuzate materiale publicitare despre activitatea concurenților electorali sau cu participarea acestora la alegeri ori a persoanelor de încredere, reportaje televizate ori radiofonice de la întâlnirile concurenților electorali cu alegătorii, sondaje de opinii și alte materiale publicitare despre concurenții electorali.

36. În emisiunile de dezbateri electorale și în alte programe cu participarea concurenților electorali și/sau a reprezentanților acestora se interzice difuzarea titrelor mobile (sms ș.a.).

37. În perioada electorală, orice sondaje de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor pot fi efectuate numai cu condiția înștiințării prealabile a Comisiei Electorale Centrale. Rezultatele acestor sondaje pot fi date publicității cu cel târziu cu 5 zile înainte de ziua alegerilor, doar în cazul în care acestea sunt însoțite de următoarele informații:

- denumirea organizației care a efectuat sondajul;
- data sau intervalul de timp în care s-a desfășurat sondajul și metoda utilizată;
- dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;
- comanditarul sondajului și sursa de finanțare;
- dovada privind înștiințarea CEC despre desfășurarea sondajului de opinie cu tematică electorală în conformitate cu art. 64¹ alin. (10) din Codul electoral. În cazul exit-poll-urilor va fi prezentată hotărârea Comisiei Electorale Centrale cu privire la desfășurarea acestui sondaj.

38. În ziua precedentă zilei alegerilor și în ziua alegerilor este interzisă agitația electorală. În aceste zile, radiodifuzorii nu au dreptul să difuzeze informații care îi pot determina/influența pe alegători să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali ori de a se abține de la vot.

39. În ziua precedentă zilei votării și în ziua votării, radiodifuzorii sunt în drept să difuzeze materiale ce țin de educația civică/electorală (inclusiv campanii de motivare), comunicate de presă ale organelor electorale și informații privind desfășurarea alegerilor.

40. În ziua alegerilor, radiodifuzorii, până la închiderea secțiilor de votare, nu vor difuza rezultatele chestionării alegătorilor privind opțiunile electorale.

41. Imprimările video și audio cu tematică electorală se păstrează cel puțin 30 de zile de la data emisiunii. În caz de apariție a litigiilor, perioada de păstrare a imprimărilor va fi prelungită la decizia instanței de judecată.

42. La cererea CCA, radiodifuzorii sunt obligați să prezinte, în termen de 24 de ore, materialele video și audio privind reflectarea campaniei electorale.

43. Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către CCA, în conformitate cu prevederile legislației electorale și audiovizuale.

44. Nerespectarea Codului electoral, Codului audiovizualului și a prezentei Concepții atrage aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare.

45. Relațiile dintre radiodifuzori și concurenții electorali sunt prevăzute în Codul electoral.